

¶ *Et si seculum hoc presens respicias, non minus rationis est, ob quam id fiat, quam tum in Israële fuisse, sacra historia & prophetica scripta docent. peculiaris est hæc magistratibus ac iudicibus insolentia, ut non solum de potestate, quam diuinitus acceperunt nimium presumant, illaq; pro libidine abutantur, sed & egerrime de officio suo admoneri sustineant. Vnde & factum est, ut etiamsi omnia habeant huius seculi principes, vno tamen hoc careant, quo cum primis optæ habent: nempe, ut de veritate cognoscenda, deq; iustitia exequenda, & de erratis emendandis admonerentur. Recte itaque, & procul dubio ex Spiritus sancti consilio factum est, ut vel in Ecclesiastica congregatione, vbi nec magistratus, nec subditorum, nec domini, nec serui vllum debet esse discrimen, Ecclesiasticis admonitionibus in via retineantur, & si quid delictum sit, corripiantur. Nisi enim hoc sit, quid reliquum erit, nisi ut planè efferati absque vlllo iustitiæ prescripto, sineq; omnipietate ac religione, omnia confundant ac peruertant? Inuenias hodie magistratus, qui ita nolint Ecclesiasticis admoneri ac reprehendi concionibus, ut ministros verbi, si id pro officio suo faciant, seditiosis arguant, & vel in periculum vocent, vel prorsus pellant: cum verius hęc seditiosis ac perturbationis publicæ argui debeant, qui ad vitia & delicta magistratus coniuuentes, vulgaria tantum reprehendunt. 1. Primum enim, quantum in ipsis est, causam dant magistratibus, ut in eo quod iniquè presumunt, absque vlla respicientia pergant, adeoq; plebis in se animos magis atq; magis irruent. 2. Deinde eo ipso quod ad magistratus iniquos muti sunt, cum in se, tum in magistratus præfactos plebem exasperant. 3. Tertio Deum quoq; exacerbant, ut iram suam hoc citius cum in magistratus, tum canes mutos, effundat. Hi demum certè noxi sunt, non qui vtrinq; & magistratus & plebes delinquentes iuxta verbi Dei prescriptum arguunt & reprehendunt: sed qui vel in magistratus tantum, populi applausum venantes, inuehūt, vel in populum tantum seueriter feruntur, ut magistratibus gratificentur. Sed videamus ipsum Psalmum.*

Dispositio Psalmi.

*Sunt autem tres illius partes. Prima & tertia, primo ac postremo versibus. Prophetæ verba habent: altera verò Deo contestationem ad ipsos iudices, versibus 2. 3. 4. 5. 6. & 7. continet.*

*Prima admonet Prophetæ, Deum esse in senatu potentium, inq; medio deorum iudicare.*

*Secunda Deum inducit, iniquos iudices ac magistratus reprehendentem, & ad hoc, ut iustè iudicent, serid adhortantem,*

*Tertio Deum excitat, ut ipse terram iudicet.*

PARS PRIMA.

*DEUS stat in senatu potentium, in medio deorum iudicat.*

VERS. I.

B



*Deus stat in senatu.] Græc. & vulg. Lat. legunt: In synagoga deorum, & in medio deos diiudicat. Hieron. In cætu Dei, in medio Deus diiudicat. Felix: In congregatione iudicis. Pagn. In congregatione iudicum, in medio iudices iudicabit.*

LECTIO.

*Sunt hæc Prophetæ verba, tanquam præconis voce præsentiam Dei magistratibus ac iudicibus denunciante, atque ita animos eorum excitante: quale est quod suprâ Psal. 50. vidimus: Deus, inquit, stat in senatu potentium, &c. Satis innuit Prophetæ, quæ sit peruersorum iudicum ac magistratum impietas: nempe, quod non secus impiè & iniquè iudicent, quam si conuentus ac senatus ipsorum absque nutu, præsentia ac prouidentia Dei cogantur. Alioqui quid opus erat initio Psalmi contestim admonere, Deum stare in senatu potentium, & in medio deorum iudicare? At hæc impietas, quæ omnem Dei respectum abiecit, quid aliud est, quam radix quædam omnis iniustitiæ? Quemadmodum vicissim hinc iudicibus est verum ac solidum iustitiæ studium, si cogitent ac credant se in conspectu Dei præsentis, & omnia videntis, non suam, sed ipsius Dei exercere potestatem. Ob eam sanè rationem Moses cum præciperet hęc, qui ad iudicandum erant selecti, ut iustè iudicarent, hoc illis potissimum inculcauit, quod Deus esset iudicium. & Iosaphat 2. Par. 19. iudicibus præcepit dicēs: Videte quid faciatis. Non enim hominis exercetis iudicium, sed Dei, & quodcumque iudicaueritis, in vos redundabit. Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite. Non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio, nec cupiditudo munerum. Et ob eam causam veteres olim eodem loco iudicari conueniebant, quo religionis solebant exerceri conuentus: vel certè iudicij locum quam maximè religiosum esse volebant, ita ut coram aris iudicarent. Tale est igitur quod Prophetæ initio Psalmi iudicibus denunciat, nempe senatum ipsorum non esse prophanum, non esse alienum à præsentia Dei, sed hunc stare in ipsorum inedio.*

EXPLANATIO.

*Sunt qui vertant illud אל בעדה, In congregatione Dei: intelligantque quamuis ciuitatem, plebem & communionem, præfertim in populo Dei. Ratio certè humana non habet hos oculos, ut videat plebem, ciuitatem, & communionem populi esse congregationem Dei, sed putat mortales temerè ita coniungi, & humanis legibus cogi, & in officio retineri. Fides verò intelligit hæc congregationes esse Dei, habereque in se præsentiam Dei, qui eas & congreget, & alat, & regat, & benedictione sua multiplicet. Reddet etiam hic sensus magistratus ac iudices cautos, si perpenderit se non bestiis, sed congregationi Dei esse præfectos.*

*Et in medio deorum iudicat.] Hoc est, Ipse in medio deorum iudex est. Quod bifariam potest intelligi. vel ut idem sit, ac si idem dicat: Quod iudices iudicant, non iudicant tanquam libera potestate præditi: sed ministri sunt Dei, supremi iudicis, qui in ipsorum medio supremam obtinet potestatem. vel ut intelligamus, eum ita esse in medio deorum, ut de ipsis quoq; iudicet, ac pœnas sumat. Prior sensus admonet, non esse liberum iudicibus, quiduis iudicare de quouis: cum sint ministri supremi iudicis, non*

D d cis, non